

VARIG FORSIKRING SURNADAL - 948 204 177

DELÅRSRAPPORT Q2-2018

Virksomhetens art/lokalisering

Selskapet driver forsikringsvirksomhet med lokal forankring og styring. Selskapet har forretningslokaler i 1. etasje i AMFI Surnadal, med universell utforming. Varig Surnadal har konsesjon til å drive brann- og naturskadeforsikring for egen regning, samt at selskapet har avtale med Gjensidige Forsikring ASA til å selge selskapets øvrige produkter som agenturvirksomhet.

Selskapet ble stiftet i 1849, og har hatt de samme lokaliteter siden høsten 2001. Vi har foretatt en oppgradering av kontorlokalene i siste kvartal, og fremstår som moderne og tilpasset Gjensidige sitt betjeningskonsept for lokalkontorer.

Organisasjon

Selskapet har 3 kunderådgivere og en daglig leder. Selskapet har avtale med Varig Hemne som bistår med salgsledelse. Vi har også avtale med Varig Halså/Tingvoll og Hemne om gjensidig bistand med ansatte dersom det oppstår sykdom og hendelser som gjør dette nødvendig. Selskapets styre har 5 medlemmer. Selskapet har i henhold til kravene i Solvency II, etablert funksjoner for risikostyring, compliance og internrevisjon.

Ytre miljø

Virksomheten driver ikke virksomhet som forurenser det ytre miljøet.

Arbeidsmiljø

Styret mener at arbeidsmiljøet i selskapet, herunder det fysiske miljøet, er godt.

Likestilling

Bedriften har 4 ansatte fordelt på 2 kvinner og 2 menn. Styret består av 3 kvinner og 2 menn. Styret har ut fra en vurdering av antall ansatte og stillingskategorier ikke funnet det nødvendig med spesielle tiltak hva angår likestilling. Det tas hensyn til likestilling i styre- og komitesammensetning.

Forsknings- og utviklingsaktiviteter

Drives p.t. ikke i selskapet.

Hovedtrekk

(fra Q1-18)

- Stabilt resultat på forsikringsvirksomheten, fortsatt lite skader
- Den negative utviklingen på børsene har avtatt i dette kvartalet, og vi har nå fått positivt resultat også på finans

Porteføljeutvikling

Selskapet opplever stadig økning i porteføljen, med en fin økning på 2% fra årsskifte.

Resultatutvikling

Nettoinntekt finans	kr 859.972
Forsikringsvirksomheten	kr 1.157.014

Totalresultat før skatt

Kr 2.016.986

Skattekostnad

kr 306.965

Forvaltning av finansielle eiendeler

Formuesforvaltning AS forestår kapitalforvaltningen vår etter nærmere fastsatte regler/forvaltningsplan.

Finansavkastning

Gjennomsnittlig avkastning på våre verdipapirer er på 1,5 % pr Q2-18.

Markedsrisiko

Den gode utviklingen på avkastning på våre verdipapirer fortsetter også i Q2. Forsikringsvirksomheten gir også god avkastning hittil i år, og vi opplever god vekst i vår totale portefølje.

Motpartsrisiko

Ansees som lav. Formuesforvaltning AS foretar kapitalplassering etter nærmere bestemmelser mht eksponering. Det er inngått avtale med selskapet om aktiv forvaltning av midlene. Styret har vedtatt en nøktern plan med begrenset risiko når det gjelder kapitalforvaltning.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er tap som skyldes svakheter eller feil ved prosesser og systemer, feil begått av ansatte, eller eksterne hendelser.

Risikoen ansees som minimal. Med innføring av de nye funksjonene med internrevisjon, compliance- og risikostyring anser vi å være enda tryggere på å ha lav operasjonell risiko.

Hendelser etter balansedagen

Styret kan ikke se at det har oppstått vesentlige hendelser etter balansedagen som kan ha innvirkning på fremtidig drift.

Fortsatt drift/Utsikter framover

Styret mener det foreligger godt grunnlag for videre drift av selskapet.

Selskapet har solide marginer i forhold til myndighetenes krav til forsikringsselskaper, og vi opplever positive signaler fra markedet med lite avgang i porteføljen.

Surnadal, 30.6.18/24.8.18

Sivert Moen
Styreleder

Ellbjørg Haugen Larsen
nestleder

Iren Krangnes Berset

Ivar Melkild

Bente Krangnes Edvardsen

Stig Sæter
Daglig leder

Signert elektronisk

Resultatregnskap

Varig Forsikring Surnadal

TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING	Q2 2018	Q2 2017	1.1.-30.06.2018	1.1.-30.06.2017	1.1.-31.12.2017
Premieinntekter					
Opptjente bruttopremier	1.864.579	1.874.555	3.846.736	3.752.596	7.639.831
Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier	-235.712	-282.225	-469.269	-561.756	-1.125.166
Sum premieinntekt for egen regning	1.628.867	1.592.330	3.377.467	3.190.840	6.514.665
Andre forsikringsrelaterte inntekter	937.278	841.318	1.825.654	1.774.026	3.163.147
Erstatningskostnader					
Brutto erstatningskostnader	-236.173	-254.136	-536.601	-489.013	-1.332.050
Sum erstatningskostnader for egen regning	-236.173	-254.136	-536.601	-489.013	-1.332.050
Forsikringsrelaterte driftskostnader					
Salgskostnader	0	0	0	0	-1.747.180
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjon mottatt gjenforsikring	-391.182	-413.948	-848.956	-914.885	-255.909
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	-391.182	-413.948	-848.956	-914.885	-2.003.089
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	-1.308.607	-1.045.471	-2.660.550	-2.204.373	-4.656.564
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	630.183	720.093	1.157.014	1.356.596	1.686.109
IKKE-TEKNISK REGNSKAP					
Netto inntekter fra investeringer					
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	220.119	0	244.238	4.003	342.992
Verdiendringer på investeringer	-4.166.717	1.629.869	-5.051.068	3.031.994	6.397.543
Realisert gevinst og tap på investeringer	5.778.387	14.081	5.778.148	14.081	-901.686
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnad	-75.340	-66.720	-148.986	-134.967	-300.929
Sum netto inntekter fra investeringer	1.756.449	1.577.231	822.333	2.915.111	5.537.920
Andre inntekter	17.640	19.550	37.639	47.520	92.033
RESULTAT AV IKKE-TEKNISK REGNSKAP	1.774.089	1.596.781	859.972	2.962.631	5.629.954
PERIODENS RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	2.404.272	2.316.874	2.016.986	4.319.227	7.316.063
Skattekostnad	-285.197	-384.959	-306.965	-741.722	-783.906
RESULTAT FØR ANDRE RESULTATKOMPONENTER	2.119.075	1.931.915	1.710.022	3.577.505	6.532.157
Andre resultatkomponenter					
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet					
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel	0	0	0	0	-1.363.641
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet	0	0	0	0	340.911
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet	0	0	0	0	-1.022.730
TOTALRESULTAT	2.119.075	1.931.915	1.710.022	3.577.505	5.509.427

Balanse

Varig Forsikring Surnadal

	30.06.2018	30.06.2017	31.12.2017
EIENDELER			
Aksjer og andeler i tilknyttede foretak			
Aksjer og andeler i tilknyttede selskap	1.800.000	1.800.000	1.800.000
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	38.694.562	36.721.195	39.423.076
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	14.566.994	19.122.242	18.900.918
Andre finansielle eiendeler	144.900	144.900	144.900
Sum investeringer	55.206.456	57.788.337	60.268.894
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetn i skadefors.			
Gj.f.andel-ikke opptj. brto.premie	475.735	569.840	0
Sum gj.f.andel avforsikringstekniske bruttoavsetninger	475.735	569.840	0
Fordringer			
Andre fordringer	6.748.933	996.520	486.803
Sum fordringer	6.748.933	996.520	486.803
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	1.850.133	1.096.814	1.070.018
Kasse, bank	5.142.877	5.354.811	6.357.631
Pensjonsmidler	995.992	1.859.900	995.992
Sum andre eiendeler	7.989.002	8.311.524	8.423.641
SUM EIENDELER	70.420.126	67.666.221	69.179.338

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER**Opptjent egenkapital**

Fond mv.

Avsetning til naturskadefond	6.898.531	6.766.409	6.642.832
Avsetning til garantiordningen	340.167	333.154	340.167
Annen opptjent egenkapital	50.760.767	48.389.634	49.306.444
Andre fond	1.603.509	1.700.732	1.632.732
Sum opptjent egenkapital	59.602.973	57.189.929	57.922.175

Forsikringsforpliktelser brutto

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	3.818.068	4.023.756	3.634.778
Brutto erstatningsavsetning	1.169.395	833.159	1.167.711
Sum forsikringsforpliktelser brutto	4.987.463	4.856.915	4.802.489

Avsetninger for forpliktelser

Pensjonsforpliktelser	1.309.954	850.481	1.359.049
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser ved periodeskatt	141.544	1.150.932	546.599
Forpliktelser ved utsatt skatt	1.517.715	1.621.261	1.517.715
Andre avsetninger for forpliktelser			
Sum avsetninger for forpliktelser	2.969.212	3.622.675	3.423.363

Forpliktelser

Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring	472.502	565.798	0
Avsatt ikke betalt utbytte	1.040.346	922.499	1.040.346
Andre forpliktelser	1.042.410	326.750	1.717.401
Sum forpliktelser	2.555.258	1.815.047	2.757.747

Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	305.220	181.656	273.565
---	----------------	----------------	----------------

SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	70.420.126	67.666.221	69.179.338
---	-------------------	-------------------	-------------------

OPPSTILLING AV ENDRINGER I EGENKAPITAL Varig Forsikring Surnadal

Kroner	Naturskadefond	Garantiordning	Andre fond	Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpl./-eiend.	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 31.12.2016	6.457.096	333.154	1.700.732	(2.288.733)	47.410.176	53.612.425
1.1.-30.06.2017						
Resultat før andre resultatkomponenter	309.313	-			3.268.192	3.577.505
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				-		-
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				-		-
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				-	-	-
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	-	-	-
Totalresultat	309.313	-	-	-	3.268.192	3.577.505
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					-	-
Til / fra andre fond					-	-
Egenkapital 30.06.2017	6.766.409	333.154	1.700.732	(2.288.733)	50.678.368	57.189.929
1.1.-31.12.2017						
Resultat før andre resultatkomponenter	185.736	7.013			6.339.408	6.532.157
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				(1.363.641)		(1.363.641)
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				340.911		340.911
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				(1.022.730)	-	(1.022.730)
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	(1.022.730)	-	(1.022.730)
Totalresultat	185.736	7.013	-	(1.022.730)	6.339.408	5.509.427
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					(1.131.676)	(1.131.676)
Til / fra andre fond				(68.000)	-	(68.000)
Egenkapital 31.12.2017	6.642.832	340.167	1.632.732	(3.311.463)	52.617.907	57.922.175
1.1.-30.06.2018						
Resultat før andre resultatkomponenter	255.699	-	-		1.454.323	1.710.022
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				-		-
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				-		-
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				-	-	-
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	-	-	-
Totalresultat	255.699	-	-	-	1.454.323	1.710.022
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					-	-
Til / fra andre fond				(29.223)		(29.223)
Egenkapital 30.06.2018	6.898.531	340.167	1.603.509	(3.311.463)	54.072.230	59.602.974

Kontantstrøm

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	1.1.-30.06.2018	1.1.-30.06.2017	1.1.-31.12.2017
Innbetalte premier direkte forsikring	4.030.026	4.224.886	7.723.143
Utbetalte gjenforsikringspremier	-472.502	-565.798	-1.125.166
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser dir.forsikring	-534.917	-683.057	-1.191.541
Innbetalte gjenforsikringsoppgjør for erstatninger og forsikringsytelser			
Betalte driftskostnader	-1.666.103	-2.276.829	-3.440.126
Netto finansinntekter	185.087	-64.916	308.051
Betalte skatter	-712.020	-329.611	-738.763
Utbetalt utbytte/vedtatt kundeutbytte	-1.013.829	-937.772	-937.772
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-184.259	-633.097	597.827
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter:			
Netto kontantstrøm oppgjørskonto megler	-5.938.524		
Netto kontantstrøm av aksjer og andeler i andre selskaper	1.458.313	-1.689.306	-1.827.104
Netto kontantstrøm av obligasjoner	4.331.206	-3.991.884	-3.892.978
Netto kontantstrøm av sertifikater			295.037
Netto kontantstrøm av eiendom			
Netto kontantstrøm av andre verdipapirer med kort løpetid			
Netto kontantstrøm andre kredittinstitusjoner			
Netto kontantstrøm av driftsmidler mv	-887.049	375.000	
Netto kontantstrøm andre finansielle eiendeler			
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-1.036.054	-5.306.190	-5.425.044
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter:			
Utbetalinger i.f.m. skadef.byggende fond/andre fond	-29.223		-68.000
Utbetalinger i.f.m. skadeforsikr.selskapenes garantiordning			
Innbetalinger i.f.m. Skadeforsikr.selskapenes garantiordning			
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-29.223	0	-68.000
Netto kontantstrøm for perioden	-1.249.536	-5.939.286	-4.895.218
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-1.249.536	-5.939.286	-4.895.218
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens beg.	6.357.631	11.252.849	11.252.849
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	5.108.095	5.313.563	6.357.631
Spesifikasjon av beholdning av kontanter og kontantekvivalenter			
Innskudd hos kredittinstitusjoner			
Kontanter og bankinnskudd *	5.108.095	5.313.562	6.357.631
Sum kontanter og kontantekvivalenter	5.108.095	5.313.562	6.357.631
* Herav bundet på skattetrekkskonto	204.772	203.753	204.772

Regnskapsprinsipper

Regnskapet pr. 2.kvartal 2018, som er avsluttet 30.06.2018, er utarbeidet etter de samme regnskapsprinsipper som er lagt til grunn i årsregnskapet for 2017.

Regnskapet pr. 2.kvartal 2018 er utarbeidet i samsvar med IAS34 Delårsrapportering. Delårsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap, og bør leses i sammenheng med regnskapet for 2017.

Nye standarder og fortolkninger ennå ikke vedtatt

En rekke nye standarder, endringer i standarder og fortolkninger er utgitt for regnskapsår som begynner etter 1. januar 2018, og har ikke blitt anvendt ved utarbeidelsen av dette selskapsregnskapet. De som kan være relevante for selskapet er angitt nedenfor. Selskapet planlegger ikke å implementere disse standardene tidlig.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

IFRS 9 omhandler regnskapsføring av finansielle instrumenter og trer i kraft for regnskapsperioder som begynner på eller etter 1. januar 2018. Standarden introduserer nye krav til klassifisering og måling av finansielle eiendeler, inkludert en ny forventet tapsmodell for innregning av verdifall, samt endrede krav til sikringsbokføring.

IFRS 9 inneholder tre primære målekategorier for finansielle eiendeler: amortisert kost, virkelig verdi over andre inntekter og kostnader samt virkelig verdi over resultatet. Finansielle eiendeler skal klassifiseres som enten til amortisert kost, til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til virkelig verdi over resultatet, avhengig av hvordan de forvaltes og hvilke kontraktsfestede kontantstrømegenskaper de har. IFRS 9 introduserer et nytt krav i forbindelse med finansielle forpliktelser øremerket til virkelig verdi, der endringer i virkelig verdi som kan henføres til forpliktelsens kredittrisiko, presenteres i andre inntekter og kostnader heller enn i resultatet.

Ifølge gjeldende regler, skal verdifall ved kredittap bare innregnes når objektive bevis for tap eksisterer. Tapsavsetninger skal i henhold til IFRS 9 måles ved bruk av en forventet tapsmodell i stedet for en inntrådt tapsmodell som i IAS 39. Reglene om verdifall i IFRS 9 vil komme til anvendelse på alle finansielle eiendeler målt til amortisert kost eller til virkelig verdi med de endringer i virkelig verdi som er innregnet i andre inntekter og kostnader. I tillegg omfattes også låneforpliktelser, finansielle garantikontrakter og leasingfordringer av standarden. Hvordan avsetninger for forventede kredittap på finansielle eiendeler skal måles, avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangsinnregning. Ved førstegangsinnregning, og dersom kredittrisikoen ikke har økt betydelig, bør avsetningen tilsvare 12 måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig, bør avsetningen tilsvare forventet kredittap over eiendelens levetid. Denne todelte metoden erstatter dagens nedskrivningsmodell.

Endringer i IFRS 4 Anvendelse av IFRS 9 Finansielle instrumenter sammen med IFRS 4 Forsikringskontrakter (2016)

IFRS 9 omhandler regnskapsføring av finansielle instrumenter og gjelder for regnskapsperioden som begynner med 1.januar 2018. Endringene i IFRS 4 tillater foretak som overveiende driver forsikringsvirksomhet mulighet til å utsette ikrafttredelsesdato for IFRS 9 til 1.januar 2021. Effekten av en slik utsettelse er at de berørte enheter kan fortsette å rapportere i henhold til eksisterende standard, IAS 39 Finansielle instrumenter.

Varig Forsikring Surnadal har besluttet å benytte seg av dette unntaket.

IFRS 16 Leieavtaler (2016)

IFRS 16 krever at alle kontrakter som tilfredsstiller definisjonen til en leieavtale skal rapporteres i leietakers balanse som rett-til-bruk eiendeler og leieforpliktelser. Tidligere klassifisering av leieavtaler

som enten operasjonell eller finansiell leieavtale er fjernet. Kortsiktige leieavtaler (mindre enn 12 måneder) og leie av eiendeler med lav verdi er unntatt fra kravene. En leietaker skal innregne en rett-til-bruk eiendelene og en leieforpliktelse. Renteeffekten av diskontering av leieforpliktelsene skal presenteres separat fra avskrivningskostnaden av rett-til-bruk eiendelene. Avskrivningskostnaden vil presenteres sammen med selskapets øvrige avskrivninger, mens renteeffekten av diskontering vil presenteres som en finanspost. Ikrafttredelse av IFRS 16 er 1.januar 2019. Standarden forventes å ha effekt på selskapets finansregnskap, gjennom en vesentlig økning av selskapets innregnede eiendeler og forpliktelser og ved potensielt å påvirke presentasjonen og periodiseringen av innregningen i resultatregnskapet.

IFRS 17 Forsikringskontrakter (2017)

IFRS 17 Forsikringsavtaler etablerer prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger av utstedte forsikringskontrakter. IFRS 17 er en kompleks standard som inneholder noen grunnleggende forskjeller i forhold til gjeldende regnskapsføring av måling av forpliktelser og innregning av fortjeneste. Forsikringskontrakter vil bli innregnet til en risikjustert nåverdi av fremtidige kontantstrømmer pluss et beløp som representerer uopptjent resultat i gruppen av kontrakter (kontraktsmessig servicemargin). Hvis en gruppe av kontrakter er eller blir tapsgivende, vil tapet innregnes umiddelbart. Forsikringsinntekter, forsikringskostnader og finansielle forsikringsinntekter eller utgifter vil bli presentert separat. IFRS 17 trer i kraft 1. januar 2021. Standarden forventes å påvirke selskapets regnskap, gjennom en vesentlig endring av måling og presentasjon av inntekter og kostnader.

Utarbeidelse av delårsregnskap innebærer anvendelse av vurderinger, estimer og forutsetninger som påvirker bruk av regnskapsprinsipper og beløp som er innregnet for eiendeler og gjeld, inntekter og kostnader. De faktiske resultatene kan avvike fra disse estimatene. De mest vesentlige vurderingene som er involvert i anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper og de viktigste kildene til usikkerhet i estimatene, er de samme som foreligger i forbindelse med utarbeidelse av delårsrapporten som i årsrapporten for 2017.

All finansiell informasjon er presentert i hele kroner, med mindre annet er angitt.

Øvrige endringer i standarder og fortolkningsuttalelser vil, basert på våre foreløpige vurderinger med utgangspunkt i den virksomheten foretaket har per i dag, ikke ha vesentlig effekt.

Det er ikke gjennomført full eller begrenset revisjon av delårsregnskap og delårsberetning.

NOTER

1. Transaksjoner med samarbeidende selskaper

Varig Forsikring Surnadal mottar provisjon for salg av forsikringer fra Gjensidige Forsikring ASA, Gjensidige Pensjonsforsikring AS og Gjensidige Bank ASA.

Gjensidige Forsikring ASA yter tjenester på flere områder som vi betaler godtgjørelse for. I resultatregnskapet er disse kostnadene inkludert i Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader.

2. Segment

Varig Forsikring Surnadal tilbyr brannforsikringsprodukter og tilhørende naturskadeforsikring rettet mot privatkunder, landbruk og næringsliv i sitt geografiske konsesjonsområde.

3. Finansielle eiendeler og forpliktelser

Virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle eiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer.

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet:

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdipapirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)
- Valutaterminer, aksjeopsjoner, fremtidige renteavtaler og valutawapper hvis virkelige verdi er derivert fra verdien av underliggende instrumenter. Derivatene i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av allment brukte verdsettelsesmetoder for derivater (opsjonsprisindekser etc.).
- Aksjefond, obligasjonsfond, hedgefond og kombinasjonsfond hvis virkelige verdi er bestemt på bakgrunn av verdien av instrumentene som fondene har investert i.
- Børsnoterte ansvarlige lån

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle eiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet:

- Sertifikater, obligasjoner og indeksobligasjoner som ikke er noterte, eller som er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene i disse kategoriene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt.
- Rentebærende forpliktelser (bankdrift) målt til virkelig verdi. De rentebærende forpliktelsene verdsettes basert på observerbare rentekurver.
- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondsforvaltere. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedsdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet:

- Unoterte private equity-investeringer (PE) og lokale eiendomsinvesteringer.
- PE-investeringene som ikke er organisert som fond verdsettes ved hjelp av kontantstrømsanalyser, prismultipler og nylige markedstransaksjoner. PE-investeringene som er organisert som fond verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier (Net Asset Value) fra fondsforvaltere i henhold til IPEV-retningslinjer (International Private Equity and venture capital Valuation) fastsatt av Equity Venture Capital Association. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. NAV-verdiene justeres deretter for objektive hendelser i de enkelte fond siden forrige rapporteringsdato. Den typiske objektive hendelse er utvikling i verdi på underliggende børsnoterte selskaper siden siste rapportering fra fondet.
- Varig Forsikring Surnadal egne utlån

Verdsettelsesprosess finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre

Daglig leder fastsetter hvilke verdsettelsesmodeller som skal benyttes ved verdsettelse av finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet. Evaluering av modellene gjøres ved behov. Investeringenes virkelige verdier og resultater samt overholdelse av fastsatte rammer rapporteres månedlig til styret.

Sensitivitet finansielle eiendeler nivå tre

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata viser resultateffekten av realistiske og plausible markedsutfall. Generelle markedsnedganger eller forverrede framtidssikter kan påvirke forventning om fremtidige kontantstrømmer eller anvendte multipler som igjen vil medføre at verdien reduseres. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler og obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

	Balanseført verdi 30.06.2018	Virkelig verdi 30.06.2018	Balanseført verdi 30.06.2017	Virkelig verdi 30.06.2017
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	38.694.562	38.694.562	36.721.195	36.721.195
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	14.566.994	14.566.994	19.122.242	19.122.242
Utlån og fordringer				
Andre finansielle eiendeler	144.900	144.900	144.900	144.900
Andre fordringer	6.748.933	6.748.933	996.520	996.520
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		0		0
Konter og bankinnskudd (inkl. drift)	5.142.877	5.142.877	5.354.811	5.354.811
Sum	65.298.266	65.298.266	62.339.668	62.339.668
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Andre forpliktelser	5.051.968	5.051.968	4.871.924	4.871.924
Forpliktelser i forbindelse med forsikring og gjenforsikring	472.502	472.502	565.798	565.798
Påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	305.220	305.220	181.656	181.656
Forpliktelser innen konsernet (Tomter Postdrift AS)		0		0
Sum	5.829.690	5.829.690	5.619.377	5.619.377

Verdsettelseshierarki 30.06.18	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett. teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett. teknikk basert på obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	0	42.643.224	12.418.332	55.061.556
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning		28.076.230 14.566.994	12.418.332	40.494.562 14.566.994
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost				
Utlån	0	0	0	0

Verdsettelseshierarki 30.06.17	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett. teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett. teknikk basert på obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	0	47.365.032	10.278.405	57.643.437
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning		28.242.790 19.122.242	10.278.405	38.521.194 19.122.242
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost				
Utlån	0	0	0	0

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 30.06.2018

	Pr. 1.1.2018	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/fra nivå 3	Pr. 30.06.18	Andel av netto realisert/urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies pr. 30.06.18
Aksjer og andeler	12.119.832	348.958	431.679	-482.137	0	0	12.418.332	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	12.119.832	348.958	431.679	-482.137	0	0	12.418.332	0

Sensitivitet finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3)

		Sensitivitet
Aksjer og andeler	Verdifall på 10%	1.241.833
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	Verdifall på 10%	0
Sum		1.241.833

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 30.06.2017

	Pr. 1.1.2017	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/fra nivå 3	Pr. 30.06.17	Andel av netto realisert/urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies pr. 30.06.17
Aksjer og andeler	8.400.233	352.869	1.779.052	-253.748	0	0	10.278.405	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	8.400.233	352.869	1.779.052	-253.748	0	0	10.278.405	0

Sensitivitet finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3)

		Sensitivitet
Aksjer og andeler	Verdifall på 10%	1.027.841
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	Verdifall på 10%	0
Sum		1.027.841

4. Betingede forpliktelser

	30.06.2018	30.06.2017
Garantier og kommittert kapital	10.709.294	9.709.801
Brutto garantier	7.177.116	6.364.276
Kommittert kapital, ikke innbetalt	3.532.178	3.345.525